

Et tryggere natteliv for alle

Nattelivet er en social arena, der bringer mange forskellige mennesker sammen. Nattelivet er for de fleste unge mennesker noget, som er forbundet med at gå i byen med vennerne. Imidlertid kan miljøet omkring nattelivet også være en barsk oplevelse for gæster, såvel som ansatte. Branchen har det seneste halvandet år oplevet en øget forråelse af nattelivet. Den seneste tids voldsomme eksempler fra nattelivet understreger denne udvikling.

Som følge af at nattelivet i Danmark er under hastig forandring, har HORESTA øget fokus på de dagligdags problemer, som virksomheder med nattilladelse oplever. Der er som direkte konsekvens heraf etableret en ny forening under HORESTA, som hedder HORESTA Natteliv. HORESTA Natteliv fungerer som samlingspunkt og talerør for HORESTAs medlemsvirksomheder med nattilladelse¹.

HORESTA Natteliv efterspørger flere og bedre redskaber til at sikre såvel gæsterne som de ansattes sikkerhed. I det følgende beskriver vi de problemer, som virksomhederne til daglig oplever og kommer med vore forslag til, hvorledes de tiltagende problemer kan imødegås.

Baggrund

Dørmænd og andet adgangskontrollerende personale har en meget udsat position og oplever i stigende grad, at blive mødt med vold, trusler og chikane fra gæster. Samtidig oplever branchen også, at andre former for kriminalitet – som fx salg af stoffer og opkrævelse af beskyttelsespenge – bliver stadig mere almindeligt i nattelivet

HORESTA Natteliv ønsker bedre redskaber til at ændre, undgå og neddæmpe konflikterne i og omkring virksomhederne, for at sikre såvel gæster som ansatte, samt at der i højere grad bliver slået ned på andre former for kriminalitet, som breder sig i nattelivet.

Virksomhederne har pligt til at sikre, at der ikke kommer uromagere og lignende ind på virksomhederne. Denne pligt er beskrevet i bemærkningerne til restaurationsloven § 19, hvoraf det fremgår, at en mangelfuld kontrol ved døren kan medføre fratagelse af alkoholbevillingen.

Denne kontrol medfører i stigende grad konflikter i døren. Der er en tendens til at indehavere, dørmænd og andre ansatte bliver opsøgt udenfor arbejdstiden af personer, der er blevet afvist fra virksomheden. Som følge heraf har virksomhederne gennem de seneste år, været nødsaget til at have langt flere personer stående i døren. Der er også en tendens til, at det bliver vanskeligere at skaffe personale til at varetage erhvervet som dørmænd, fordi jobbet er farefuldt. Prisen bliver tilsvarende højere på at ansætte arbejdskraft til at varetage jobbet. Det medfører en risiko for at virksomheder falder for fristelsen til at ansætte personer med relationer til det kriminelle miljø til at varetage adgangskontrollen. Det er det, der populært kaldes "kampen om døren".

Forsøg, hvor sorteringen i døren har været mindre restriktiv, har medført, at der inde i virksomhedens lokaler har været langt flere konfrontationer og konflikter, som har været vanskelige at dæmpe for såvel virksomheden som politiet. De øgede ressourcer, der anvendes i døren, fører desværre til, at antallet af servicemedarbejdere inden for i virksomheden er nedskåret væsentligt.

For at udføre jobbet som dørmænd kræver det, at man er autoriseret af politiet samt at man har gennemgået en særlig dørmandsuddannelse². Dørmanden kan få frataget sin autorisation i tilfælde af, at

- dørmænd har gjort sig skyldig i grove eller gentagne overtrædelser af vilkår for autorisationen
- dørmænd har overtrådt bestemmelser i loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven
- der er særlig grund til at antage, at dørmænd ikke vil varetage sit hverv på forsvarlig måde.

Der er altså lovregler, der beskæftiger sig med, hvordan dørmænds bør opføre sig.

De øgede lovkrav til dørmænd modsvares derimod ikke i de redskaber, som virksomheden og dørmænd har til rådighed til at sikre sikkerheden for gæster og ansatte. Denne skævhed i lovgivningen gør, at det – i takt med at kriminaliteten, konflikterne og konfrontationerne i nattelivet tager til – bliver stadig sværere for virksomhederne at sikre et trygt miljø på virksomhederne.

I det følgende kommer vi med en række forslag til, hvorledes de tiltagende problemer i nattelivet kan imødegås.

Forslag

Målrettet politiindsats

Der er behov for en øget indsats fra politiets side, hvis virksomhederne fortsat skal kunne sikre et trygt natteliv for såvel personale og gæster.

Specialiseret styrke

Da den organiserede kriminalitet (rockerne) i 80'erne skulle bekæmpes i nattelivet, etablerede politiet en særlig indsatsstyrke, kaldet Bravo-patruljen. Den fandtes tidligere i København og bestod af 10-12 personer, der havde det som deres eneste opgave at komme rundt på virksomhederne, hvor rockerne færdedes og tage hånd om de problemer, der var med dem.

Vi ønsker, at der etableres en specialiseret enhed, der kan sikre en konsistens i arbejdet med virksomheder med alkoholbevillinger og nattilladelser, samt for at hindre, at særlige grupperinger får mulighed for at optrappe kampen om døren. I Sverige er der nedsat en særlig specialenhed til at udføre alt arbejde med restauranter, diskoteker m.v.

Tilhold i samtlige virksomheder i en kommune eller zoner

I henhold til restaurationslovens § 31, stk. 2 kan der gives tilhold til en person mod at komme i en virksomhed i en 2-årig periode. Det vil ofte være som følge af vold, narkobesiddelse eller andet. Tilholdet gælder kun adgang til den enkelte virksomhed, hvorfra vedkommende er blevet bortvist og denne person vil derfor kunne gå ind på en virksomhed ved siden af eller i gaden bagved uden at der vil være nogle sanktioner eller begrænsninger i forhold til personen.

For de ansattes og gæsternes sikkerhed bør et tilhold gælde samtlige restaurationsvirksomheder i kommunen og for så vidt angår en storby som København, bør det være samtlige virksomheder i en zone, som f.eks. Indre By, Vesterbro, Nørrebro og Østerbro. Branchen kan være med til at afgrænse zoneområderne.

Brugerfinansiering

I erkendelsen af, at politiet ikke nødvendigvis har ressourcer til at stille med mere personale til virksomheder i nattelivet, kunne det overvejes at etablere en brugerfinansieret enhed. Sådant en styrke kunne etableres på flere måder. Det kunne være således, at virksomhederne betalte til en pulje i politiet og politiet så havde ansvaret for, at udsætte et nærmere bestemt antal personer til at patruljere på virksomhederne. Det kunne også være, at der blev etableret et vagtværn, som var finansieret af virksomhederne, men som havde særlige relationer til politiet og eventuelt havde udvidede beføjelser til at indgå i konflikter, således som det fungerer i Australien.

Flere ressourcer til bevillingspolitiet i København

Bevillingspolitiet har ifølge vores oplysninger kun to udkørende enheder til at dække hele Københavnsområdet, hvilket svarer til, hvad der kan forventes i en større dansk provinsby. Bevillingspolitiet udmærker sig ved, at have et indgående kendskab til bevillingshavere, dørmænd, ansatte og gæster og har dermed mulighed for at aflæse en konfliktsituation hurtigt ved tilkald med tilsvarende muligheder for at kunne udvise stor effektivitet. Bevillingsmyndighedens viden og løbende dialog med bevillingshaver er nødvendig for at kunne sikre den bedst mulige håndtering af alle konfliktsager i virksomhederne. Denne service kan ikke udøves af lokalstationerne eller andre udkørende enheder. Det forudsættes, at de der løser og tilkaldes til konflikter i nattelivet, har det indgående specialkendskab og ikke derudover skal løse andre politimæssige opgaver.

Ændret lovgivning

Der er behov for såvel nye tiltag som skærpelse af dele af den eksisterende lovgivning.

Totalt forbud mod at bære kniv på restaurationsvirksomheder, med mindre kniven bæres som et led i ansættelsen.

På offentligt tilgængelige steder, uddannelsessteder, i ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende er det forbudt at bære eller besidde kniv eller dolk, medmindre det sker som led i erhvervsudøvelse, til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller har et andet lignende anerkendelsesværdigt formål. Forbuddet omfatter dog ikke foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position³. Det savner mening, at det er tilladt at gå med kniv med klinge på under 7 cm. i nattelivet.

Selv om dørmændene, i henhold til gældende ret, ikke er berettiget til at kropsvisitere gæsterne, kan den enkelte virksomhed have knivforbud. Det er dog ikke tilstrækkeligt, når gæster foran og omkring virksomheden kan være i besiddelse af kniv. I forbindelse med tilladelsen til at kropsvisitere gæsterne kræves det, at virksomhederne for at kunne sikre sig, at der ikke er knive og lignende genstande hos gæsterne, skal anmode gæsterne om at tømme deres lommer. Det er ofte ikke praktisk muligt og skaber en unødigt konflikt situation mellem virksomheden/dørmanden og gæsten.

Der bør derfor indføres et totalt forbud mod knive i nattelivet. Et sådant forbud vil nedsætte risikoen for at eventuelle ophedede debatter udmønter sig i knivstikkeri samt at der i affekt trækkes kniv.

Skærpelse af straffen for overtrædelse af forbud mod at bære kniv.

Udover at der bør være et totalt forbud mod at bære kniv, bør overtrædelse af knivforbuddet jf. våbenloven § 4, stk. 1, straffes med bøde. Ifølge den gældende lovgivning, kan straffen stige til fængsel i 2 år, når den pågældende tidligere er straffet for overtrædelse af § 4, stk. 1. Denne straf bør skærpes.

Yderligere skærpende af straffen for vold mod dørmænd

I henhold til straffelovens § 247 stk. 2 fremgår det, at såfremt en person, der efter karakteren af sit arbejde, er særlig udsat for vold, kan straffen forhøjes med indtil det halve. Det vil sige, at i det omfang, at voldsudøverne er vidne om, at offeret er dørmænd og at voldsudøvelsen finder sted i forbindelse med offerets virke som dørmænd, kan straffen forhøjes⁴.

Da dørmænd i deres job er forpligtet til at udsætte sig for fare, bør dette medføre, at straffen for vold eller trusler om vold m.v. mod disse skærpes yderligere. Denne strafskærpende bør også gælde for overfald mod dørmænd, når overfaldet sker i forbindelse med en efterfølgende hævnaktion f.eks. i dørmændens nærområde. Derfor bør straffen herfor være af en sådan størrelse, at voldsudøveren tænker sig om en ekstra gang.

Skærpende af straf for overtrædelse af tilhold

I henhold til restaurationslovens § 31, stk. 2 kan politiet give en person et tilhold. Det vil sige, at personen forbydes at komme på en bestemt diskoteksvirksomhed i 2 år. Som praksis er nu, er straffen for overtrædelse af tilhold 500 kr. og først ved fjerde overtrædelse af tilholdet kan det medføre frihedsberøvelse. Denne fuldstændige mangel på proportionalitet mellem overtrædelse af loven og straf bør ændres, således at overtrædelse af tilhold medfører frihedsberøvelse efter anden overtrædelse.

Tilholdsregister

For at sikre, at et tilhold får reel virkning for den, der har fået et tilhold og for at virksomhederne kan afvise personer med tilhold, kræver det, at virksomhederne/dørmændene har en viden om, hvilke personer, der har fået tilhold af politiet. Som praksis er nu, kan politiet køre ud og fortælle den/de dørmænd, der er på vagt, navn eller eventuelt vise et billede af en person, der har fået tilhold fx for at have udøvet vold på et diskotek. Dette er langt fra tilstrækkeligt og har ringe præventiv virkning.

Det er ikke en særlig effektiv måde at sikre overholdelse af et tilhold. Der bør skabes mulighed for, at der føres et tilgængeligt tilholdsregister. Da tilholdet gives for en toårig periode, vil en opdatering af registeret ikke være et stort praktisk problem. Virksomheder behøver ingen viden om, hvorfor der er givet tilhold, men skal blot have navn og gerne billede på den person, der har tilhold.

Overholdelsen af tilhold kunne endvidere ske ved elektronisk registrering i sygesikringskort eller lignende, således at tilhold kunne konstateres ved at køre kortet gennem en magnetflæser, der fx stilles til rådighed mod betaling til politiet.

Bedre muligheder for tv-overvågning

Der skal være bedre muligheder for, at tv-overvåge kømråder og arealet foran virksomheden samt bedre muligheder for opbevaring af optagelser foretaget i forbindelse med overvågning. I henhold til tv-overvågningsloven må der kun foretages analoge optagelser af facader og lignende. Der må altså ikke ske optagelse på bånd. Der kan dog være tilfælde, hvor bevillingsmyndigheden stiller som vilkår for alkoholbevillingen, at der er tv-overvågning og at optagelserne skal gemmes i mindst 14 dage. I tilfælde af, at det er lovligt at optage overvågningen på bånd, anbefaler Datatilsynet, at opbevaring kun sker i 5 dage. Opbevaringen bør kunne ske i langt længere tid og kan eventuelt kodes på en sådan måde, at virksomheden kun kan komme til at se de pågældende optagelser sammen med politiet.

Der skal også gives mulighed for overvågning med lyd. Det er i dag ikke lovligt i henhold til straffelovens § 263, medmindre den der optager, deltager i samtalen eller med mindre de der deltager, har samtykket.

¹ Serverings- og overnatningsvirksomheder kan kun i et vist omfang bestemme, hvornår de vil have åbent for gæster, idet restaurationsloven fastsætter særlige lukketider. Under normale omstændigheder kan en virksomhed frit holde åbent fra kl. 05-24. Der er derudover mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan forlænge den almindelige åbningstid til kl. 02. Den stedlige bevillingsmyndighed har endvidere hjemmel til at træffe afgørelser om yderligere forlængelse af åbningstiden for virksomhederne.

Lukketiderne udelukker dog ikke, at serverings- og overnatningsvirksomhed der tillige har detailhandel i lukketiden, holder åbent for detailsalg.

² Bekendtgørelse om dørmænd nr. 265 af 13/04/2005.

³ Våbenloven § 4

På offentligt tilgængelige steder, uddannelsessteder, i ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende er det forbudt at bære eller besidde kniv eller dolk, medmindre det sker som led i erhvervsudøvelse, til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller har et andet lignende anerkendelsesværdigt formål. Forbuddet omfatter dog ikke foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position.

⁴ Strafferammen for simpel vold efter straffelovens § 244 blev i 2002 forhøjet fra fængsel indtil 1 år og 6 måneder til fængsel indtil 3 år. Det blev dog forudsat, at forhøjelsen med omkring en tredjedel ikke skulle slå igennem i sager om såkaldt restaurationsvold.

Voldshandlinger omfattende af straffelovens § 244 kan inddeles i en række forskellige typer, f.eks. gadevold, restaurationsvold, familievold og tilfældig konfliktvold mv. strafniveauet for restaurationsvold, hvor volden udøves på en restauration over for en person, som er gerningsmanden ubekendt, eller som gerningsmanden i forvejen var eller tilfældigt er kommet i selskab med og i sjældnere tilfælde hvor volden over for ansatte på en restauration, lå i de fleste tilfælde i niveauet mellem 30 og 40 dages ubetinget fængsel.

U.2001.1206Ø er et godt eksempel: Skalle mod dørmænd henført under straffelovens § 244, jf. § 247, stk.1. Tiltalte havde tildelt en dørmænd på Cafe Rust en skalle. Landsretten tiltrådte, at forholdet tillige var henført under straffelovens § 247, stk. 1, da tiltalte vidste, at forurettede var dørmænd, og da volden blev udøvet i forbindelse med forurettedes virke som dørmænd. Der idømtes en tillægsstraf af fængsel i 30 dage.